

Pla rector del parc natural de la vall de Sorteny

Exposició de motius

L'article IV de l'Ordinació del parc natural de Sorteny, publicada el 23 de juny de 1999, diu que és una de les funcions de l'òrgan rector aprovar el Pla rector del Parc. El Pla rector ha de tenir en compte els objectius del parc natural, definits a l' article I de la referida Ordinació.

El que segueix és el quart Pla rector del parc natural de la vall de Sorteny, aprovat per unanimitat pels membres del seu òrgan rector en la sessió del 25 d'abril del 2012, amb l'assessorament previ del Comitè consultiu.

Sens perjudici de les prohibicions que s'estableixen a la norma de creació del parc natural de la vall de Sorteny, i de la normativa dictada pel Govern en relació amb aquest parc natural dintre del marc de les seves competències, aquest Pla rector defineix els objectius del Parc, així com el procés que facilita la integració de tots aquests objectius, i totes aquelles activitats que hi són permeses, autoritzables o no permeses. La coerció perquè es respectin les directrius establertes al Pla rector, dimana dels mateixos articles VII e) i d) i VIII de l'Ordinació de creació del parc natural que, en essència, prohibeix tota actuació contrària al Pla rector i la contravenció a les normes establertes per l'òrgan rector o l'òrgan de gestió a què s'han de subjectar els visitants del Parc, i preveu les sancions que escaiguin.

D'altra banda, s' estableix una zonificació del territori del Parc segons el valor ecològic d'acord amb la seva capacitat d'acollida, així com per preveure les mesures de conservació i correctores que pertoquen.

Capítol 1. Objectius i directrius generals

Secció 1 Objectius generals

Article 1

Conservació i protecció del patrimoni natural i cultural

El primer objectiu del parc natural és la conservació, la protecció i la restauració dels valors naturals i culturals. Aquest objectiu implica :

Des del punt de vista de la conservació i de la protecció de la diversitat biològica, es consideren el nivell superior d'integració ecològica del paisatge (sigui pels aspectes dinàmics - sèries de vegetació - o sigui per l'organització espacial dels complexes d'hàbitats amb l'aproximació catenal de les geosèries de vegetació) i els nivells inferiors dels hàbitats i de les espècies (i subespècies) tot i tenint en compte la ecologia i la funcionalitat del paisatge (xarxa ecològica i funcional del paisatge) i en particular els problemes de connectivitat ecològica.

La conservació dels paisatges des del punt de vista sensorial i cultural, sent uns llocs remarcables per llur bellesa, considerant els paisatges modelats per l' acció de l' home (paisatges culturals), testimonis de la nostra història.

La conservació de la integritat dels ecosistemes, és a dir de llur estat, llur funcionalitat i les interrelacions que generen.

La conservació de la biodiversitat (interespecífica i intraespecífica).

La protecció de les espècies i llur hàbitat, en particular les espècies amenaçades i els hàbitats remarcables.

La conservació del patrimoni cultural, en particular el patrimoni arquitectònic agropastoral , en el mac del projecte "vall dels orris".

Article 2

Educació ambiental, acollida i informació del públic

El parc natural és un espai públic obert a tothom, on la qualitat de l'acollida del públic i de la informació garanteixen un ús sostenible del territori. L'educació ambiental és un acte polític basat en valors per a la transformació social. El seu objectiu és formar ciutadans amb consciència local i planetària.

Considerant el precepte "més hom coneix la natura, més hom la respecta", es tracta de potenciar l'educació ambiental i la interpretació dels valors naturals i culturals per tal d'assolir el primer objectiu de conservació del patrimoni natural i cultural.

Article 3

Recerca aplicada a la gestió

El tercer objectiu és el de potenciar la investigació i la recerca sobre els valors naturals i culturals del parc natural per tal d' assolir els coneixements necessaris per assegurar-ne la gestió i participar de forma més general a la conservació, la protecció i la millora dels valors naturals i culturals en l'àmbit nacional i internacional.

Article 4

Principis i estratègia de gestió

Cal establir un procés integrador i vertebrador per tal d'assolir els objectius, buscant un equilibri armoniós entre la societat i el medi natural en relació amb la gestió del territori. A continuació s'exposen les diverses bases del procés.

4.1. Preparació de la informació

Consisteix en la recollida de dades de l'estat natural - paisatge, hàbitats, flora i fauna -, de l'estat cultural i de l'estat socioeconòmic, amb un posterior tractament de les dades mitjançant una base de dades i un sistema d'informació geogràfica (SIG) vinculat.

4.2. Zonificació del territori

La zonificació establerta segons els valors ecològics i patrimonials permet definir la capacitat

d'acollida de les activitats permeses amb la finalitat de minimitzar els impactes i optimitzar la protecció del patrimoni natural i cultural en el marc d'una gestió sostenible.

Posteriorment i segons la valoració dels recursos naturals i culturals, es deduiran les mesures de conservació i les mesures correctores.

4.3. Regulació sectorial

La regulació de les activitats dutes a terme en el territori del parc és necessària per assolir els objectius de conservació. Les activitats de caràcter educatiu, científic, recreatiu, turístic, ramader, cinegètic... han de ser compatibles entre elles i amb els objectius del parc natural. Són prioritàries les activitats menys impactants que afectin el major nombre d'usuaris o que tinguin una incidència sobre la economia local (ramaderia i turisme), tot i respectant els objectius generals de conservació.

Els sectors d'activitats a considerar són:

- la ramaderia
- l'ús social (ecoturisme, educació ambiental, esports de muntanya, etc...)
- la caça
- la pesca
- els aprofitaments fustaners
- els aprofitaments hídrics
- els altres aprofitaments

4.4. Un procés participatiu

La participació de la població local és imprescindible per tal d'assegurar l'èxit de les operacions de gestió.

4.4.1 El Comitè consultiu

El Comitè consultiu ha de ser un òrgan de consens, on cada col·lectiu pot aportar la seva contribució a la gestió, pot fer propostes i participar en el seguiment de les actuacions.

El Comitè consultiu té un paper proactiu en la gestió, i ha de garantir el bon funcionament del procés integrador d'aquesta gestió.

4.4.2. La població local i el teixit socioprofessional

La participació de la població local i la vertebració amb els actors socioprofessionals són bàsiques i fonamentals.

Els actors del món agrícola i ramader, de l'educació i del turisme i de l'esport, d'altres sectors, així com els caçadors, els pescadors i els visitants de forma més general, per llur cooperació en la gestió, les persones grans per llur memòria, la societat civil i en particular la joventut pel seu dinamisme i voluntariat, així com els altres sectors professionals, les associacions de defensa de la natura, participen tots plegats en la conservació i la difusió dels valors naturals i culturals del parc natural.

Secció 2. Normativa general

Les determinacions i disposicions del Pla rector seran vinculants a tots els efectes tant per a les administracions públiques com per als particulars, sempre que no es contradiguin amb alguna disposició legal de rang superior.

Article 5

5.1. Definició de les activitats

Les activitats possibles al parc natural han de tenir la consideració de permeses, autoritzables i no permeses en funció de llur incidència sobre els valors naturals i culturals del Parc. A continuació es precisa la definició d'aquestes activitats.

Activitat permesa: activitat compatible amb els objectius de gestió, sense limitacions especials en la totalitat del parc natural o en algunes zones.

Activitat autoritzable: activitat tolerable, sense impacte ambiental excessiu ni irreversible, i en determinades condicions definides per autorització explícita de l'òrgan de gestió o de l'òrgan rector; pot ser genèrica per a tot el parc natural o per a una zona.

Activitat no permesa: tota activitat que presenti un risc massa important per al medi natural i incompatible amb els objectius del parc natural. Pot ser genèrica per a tot el parc natural o per a alguna zona.

5.2. Tràmits

Les persones físiques o jurídiques interessades en dur a terme una activitat autoritzable, hauran de presentar una sol·licitud al Servei de Tràmits del Comú. En cas de silenci administratiu, es considerarà la demanda com a denegada.

Per tota informació complementària, podran contactar l'Òrgan de gestió mitjançant correu electrònic a l'adreça següent : sorteny@ordino.ad amb còpia a l'adreça : agrimediambient@ordino.ad.

Article 6

Activitats sotmeses a l'avaluació d'impacte ambiental

Qualsevulla actuació que impliqui unes modificacions de l'estat de la gea, del sòl, de l'aire, del paisatge, dels hàbitats i de la vegetació, dels biòtops (fauna) o que afecti el bon funcionament de les biocenosis, necessita una avaluació d'impacte ambiental la documentació de la qual es determina segons les lleis i reglaments d'aplicació vigents i es revisen pels departaments competents de Govern, o segons les competències, es determina per l'òrgan de gestió segons el que fixi el present Pla rector, que informará l'òrgan rector sobre la mateixa, assessorat si escau pels departaments competents de Govern o per assessors exteriors o organismes públics com el CENMA.

Capítol 2. Zonificació i normativa corresponent

Secció 1. Zonificació

Article 7

Definició de les zones

La zonificació es reflecteix als plànols de l'annex núm.1 i de l'annex núm 2.

7.1. Zones d'ús especial (ZUE)

S'aplica la definició de zona d'ús especial a aquelles zones on es troben les infraestructures (aparcaments, pista, serveis d'informació, refugis), així com alguns elements tècnics per a la interpretació dels valors naturals i culturals i l'educació ambiental.

Són set les zones d'ús especial:

- ZUE1: Aparcament de la Canya de la Rabassa.
- ZUE2: Pista des de l'aparcament de la Canya de la Rabassa fins al Cap dels Graus,
- ZUE3: Aparcament del Cap dels Graus.
- ZUE4: Camí del Cap dels Graus a la borda-refugi
- ZUE5: Borda-refugi, tancat i potro per al control sanitari del bestiar
- ZUE6: Camí des del riu de la Cebollera fins al Pas de la Serrera.
- ZUE7: Orri de les Cebes.

Tots els senders d'interpretació ubicats en els límits del Parc són considerats com a ZUE.

7.2. Zones d'ús moderat (ZUM)

S'aplica la classificació de zona d'ús moderat a les zones on s'observen les condicions següents :

Presència de sistemes naturals ben conservats i sotmesos a un ús tradicional moderat, amb una fragilitat mitjana quant a les possibles actuacions que podrien ocasionar efectes negatius irreversibles en els processos ecològics.

Aquestes zones permeten desenvolupar unes activitats tradicionals i recreatives, i potenciar unes activitats esportives compatibles amb el medi natural; són zones propícies per a l'educació ambiental, des d'on es poden observar les zones d'alt interès ecològic que les voregen, sense afectar-les.

Són tres les zones d'ús moderat:

- ZUM1: Planell dels Beços
- ZUM2: Part baixa de la Solana del Sudorn
- ZUM3: Pleta de Duedra

7.3. Zones d'ús restringit (ZUR)

S'aplica la classificació de zona d'ús restringit a les zones on s'observen les condicions següents :

- Presència de sistemes naturals ben conservats i sotmesos a un ús tradicional moderat.

- Valors ecològics d'alt interès, especialment respecte als hàbitats i a les poblacions d'animals i vegetals vinculades.
- Fragilitat mitjana o alta quant a les possibles actuacions que podrien ocasionar efectes negatius irreversibles en els processos ecològics.

Aquestes zones permeten l'activitat ramadera, així com tota altra activitat humana sota control, tot i que poden potenciar activitats que suposin un risc mínim per als equilibris naturals. Són zones propícies per a l'educació ambiental.

La conservació dels hàbitats i el seguiment de les poblacions d'animals i de comunitats vegetals d'interès són els elements prioritaris de la gestió d'aquestes zones. Es poden dur a terme actuacions de restauració dels ecosistemes.

Són quatre les zones d'ús restringit:

- ZUR1: Roc del Quer - font de la Mata - riu de la Cebollera.
- ZUR2: Planell del Quer
- ZUR3: Forn - pic de la Serrera - pic de l'Estanyó
- ZUR4: Pleta de Duedra - Pleta del Llomar - pic de l'Estanyó.

7.4. Zones de reserva (ZRE)

S'aplica la classificació de zona de reserva a les zones on s'observen les condicions següents:

- Presència de sistemes naturals ben conservats que alberguen hàbitats d'interès espècies amenaçades.
- Hàbitats singulars o fràgils, en bon estat (natural o seminatural) de conservació, amb un gran potencial de recuperació d'espècies autòctones amenaçades o d'interès, zones de cria o refugi de la fauna salvatge.

Aquestes zones s'han de protegir de forma estricta per tal de conservar o recuperar la biodiversitat potencial. Però, es pot deixar transitar el bestiar segons les necessitats, limitant l'accés humà a aquelles persones que tinguin cura del bestiar si escau. La filosofia en la gestió ha de ser la de no intervenir en els processos naturals, tot i que es poden dur a terme actuacions de restauració dels ecosistemes en cas de força major (incendis, plagues...).

Són quatre les zones de reserva:

- ZRE1: Bosc de l'Obac
- ZRE2: Planell del Fogal - canals de la Mata - portella del Forn
- ZRE3: Roc del Rellotge
- ZRE4: Obaga de la Cebollera - costa del riu de les Cebes - collada del riu de les Cebes

7.5. - Zones humides

Totes les zones humides del parc natural (molleres, prats higròfils i altres hàbitats inclosos en els complexos d'hàbitats humits com les zones fontinals, els rierols, i els estanys) però també els rius estan considerats com a zones d'interès patrimonial i s'integren a la zonificació.

Per comoditat de lectura, les zones humides del parc natural estan reflectides al planòl de l'annex núm. 2.

Secció 2. Normativa de la zonificació

Article 8

8.1. Zona d'ús especial

La normativa específica d'aquesta zona correspon a la normativa general del Parc.

8.2. Zona d'ús moderat

La normativa específica d'aquesta zona correspon a la normativa general del Parc.

8.3. Zona d'ús restringit

Es consideren activitats permeses:

- Les activitats amb finalitat educativa i científica en els límits definits en els apartats al respecte.
- L'accés als camins següents :
 - Borda-refugi - estany de l'Estanyó
 - Borda-refugi
 - Pas de la Serrera - Collada dels Meners - pic de la Serrera
 - Cap dels Graus - Planell dels Beços - Pleta de Duedra - estany de l'Estanyó - pic de l'Estanyó.
 - Estany de l'Estanyó-collada de Ferrerroles.
- La pastura.
- Les actuacions de restauració del medi natural i el manteniment de les infraestructures existents.
- Altres actuacions que explícitament es prevegin en aquest Pla rector.

Es consideren activitats autoritzables :

- L'accés fora dels camins marcats.
- Les activitats esportives següents: alpinisme, escalada, acampada per activitats de gestió o per treballs especials.

8.4. Zones de reserva

Són permeses les activitats següents :

- Les actuacions de salvament.
- Les actuacions de policia.
- El pas i el pastoreig del bestiar.
- El pas del vaquer i l'eucasser quan hi peixi el bestiar.
- El pas dels ramaders propietaris de bestiar i els professionals de la sanitat animal, per raons tècniques o sanitàries, només quan aquest bestiar peixi a les dites zones.
- El trànsit de visitants al camí del Quer amb un pas limitat estrictament al camí. L'òrgan de gestió pot decidir limitar-ne l'accés fins a prohibir-lo si escau.
- L'accés amb esquí de travessa, amb esquí nòrdic i amb raquetes de neu només a les zones definides al plànol de l'annex núm. 3, sempre que el mantell nival superi un gruix de 20cm de neu.

Només són autoritzables les activitats següents :

- La investigació.
- Les visites acompanyades de tipus excepcional.
- Les actuacions de gestió que considerin oportunes o imprescindibles l'òrgan de gestió, així com les dels tècnics de Govern segons les seves competències.

Totes les altres activitats es consideren activitats no permeses.

L'òrgan de gestió pot prohibir-ne l'accés a qualsevol moment per raons tècniques, també per raons de conservació i protecció d'espècies de fauna si ho demana el Ministeri encarregat de la gestió del Patrimoni Natural o del Medi Ambient.

8.5. Zones humides

De forma genèrica, la pràctica de qualsevol activitat a les zones humides definides al plànol de l'annex núm.2, incloent les zones fontinals, els rierols, els rius i l'estany, pels quals s'exceptuen les activitats tècniques i d'aplicació dels plans de pesca, es considera activitat no permesa, a excepció de les actuacions dutes a terme per l'òrgan de gestió o pels tècnics del Ministeri encarregat de la gestió del patrimoni natural o del medi ambient.

No obstant això, quan el gruix de neu sigui inferior a 20 cm, l'accés a les zones humides està restringit als camins marcats que les travessin, i es considera activitat permesa en el cas contrari, a excepció de les zones situades a la zona de reserva (ZRE) on s'aplica la normativa específica de la zonificació.

El pastoreig es considera activitat autoritzable en les zones humides. L'òrgan de gestió podrà limitar-ne l'accés segons els impactes possibles per la massificació del bestiar.

L'esquí de travessa, l'esquí nòrdic i la pràctica de raquetes de neu es consideren activitats permeses només a les zones definides al plànol de l'annex núm. 3, però sempre que el mantell nival a les dites zones superi els 20 cm de gruix. No obstant això, l'òrgan de gestió pot prohibir-ne l'accés a qualsevol moment per raons tècniques, també per raons de conservació i protecció d'espècies de fauna si ho demana el Ministeri encarregat de la gestió del patrimoni natural i del medi ambient.

Capítol III. Normativa de la protecció

Secció 1 Patrimoni natural

Article 9

Protecció de la gea

Les estructures geològiques i els processos geomorfològics del parc natural són factors que influeixen en la diversitat dels hàbitats i la connectivitat ecològica i per tant en la biodiversitat. Amb els objectius principals de conservació i protecció del patrimoni natural i cultural, es tracta de mantenir les unitats i les formacions sense alteracions que modifiquin el seu volum, perfil i estabilitat. S'ha de preservar la seva integritat i de forma derivada la integritat dels ecosistemes associats. Totes les activitats que suposin alteració del sòl, de les roques o del relleu es consideren no permeses, a excepció de les necessàries per dur a terme els objectius generals que

es limiten a la zona d'ús moderat ZUM1 o a les zones d'ús especial que seran autoritzables; també es poden realitzar, subjectes a autorització de l'òrgan rector les activitats :

- necessàries per assegurar els béns i les persones;
- necessàries per a la restauració del paisatge, dels hàbitats i dels ecosistemes tot i respectant la normativa específica de la zonificació.

Els projectes tècnics que es redactin han de preveure la restauració dels terrenys afectats.

Article 10

Protecció del medi hídic

Les directius de gestió de fonts, rierols, rius, zones humides i estanys són :

- vetllar a la conservació i protecció del medi físic o biològic vinculat a l'aigua,
- vetllar al bon funcionament hidrològic en cada aiguavessant,
- vetllar per la qualitat de les aigües superficials i subterrànies,
- conservar i protegir totes les zones humides (molleres, prats higròfils, estanys i xarxa fluvial).

Article 11

Aprofitaments hídrics

S'aplica la normativa vigent per a qualsevol aprofitament hídic que regula la realització d'obres que modifiquin els cursos d'aigua o alterin els llits i els marges dels cursos i les masses d'aigua, i s'apliquen les mesures de protecció especials per tal d'assegurar la reproducció de les espècies dels ecosistemes aquàtics en tot l'àmbit del parc natural.

És activitat autoritzable qualsevol obra que modifiqui els cursos d'aigua o alteri els llits i els marges dels cursos i les masses d'aigua. L'òrgan de gestió ha de tramitar la sol·licitud d'autorització de les obres als serveis competents del Govern. El projecte adjunt a la sol·licitud ha d'incloure obligatòriament una avaluació d'impacte ambiental segons la normativa vigent.

Article 12

Conservació i protecció dels hàbitats, de la vegetació i de la fauna

La protecció dels complexos d'hàbitats i dels hàbitats sol ser la millor estratègia per a la conservació de les espècies florístiques i de la fauna salvatge. No obstant, per a algunes espècies es poden adoptar mesures particulars de protecció, adaptades a llurs característiques i problemàtiques particulars.

Es consideren com a hàbitats d'interès, els hàbitats inclosos a la Directiva Hàbitat 92/43 CEE.

El nivell genètic de tractament d'espècies animals o vegetals és l'infraespecífic de la subespècie.

Respecte a la protecció dels hàbitats i de les espècies s'estableix la normativa general següent :

12.1. Es prohibeix de forma genèrica la destrucció de la vegetació, la recol·lecció, la tallada i el desarrelament o la destrucció d'exemplars d'espècies vegetals o d'alguna de les seves parts, incloses les llavors, així com la seva comercialització. S'exceptuen d'aquesta prohibició les

espècies d'ús tradicional, segons la llista de l'annex núm. 4, la collita de les quals es limita al consum propi. S'exceptua també d'aquesta prohibició, tota actuació de l'òrgan de gestió o dels departaments de Govern competents per a la protecció i la conservació d'espècies vegetals (recollida de llavors,...).

12.2. Són estrictament protegides les espècies vegetals incloses a la llista vermella de la flora vascular del Parc que es reflecteix a l'annex núm.5 així com de tota llista vermella d'espècies vegetals protegides que Govern pugui publicar i es prohibeix la seva destrucció, recol·lecció, tallada i desarrelament. S'exceptua també d'aquesta prohibició, tota actuació de l'òrgan de gestió o dels departaments de Govern competents per a la protecció i la conservació d'espècies vegetals (recollida de llavors,...).

12.3. Es prohibeix la talla d'arbres i arbusts, excepte pel compliment del Pla tècnic de gestió i millora forestal o per raons de seguretat civil i altres problemes d'ordre sanitari que puguin ser detectats per les autoritats competents.

12.4. Es prohibeix de forma general la introducció d'espècies i subespècies no autòctones, vegetals, a excepció de la zona d'ús especial ZUE2, sota el control tècnic de l'òrgan de gestió, en particular pel que fa a la zona del jardí botànic.

12.5. Es considera activitat autoritzable la regulació d'espècies vegetals i animals al·lòctones a tota l'àrea del Parc.

La recuperació d'espècies vegetals i animals desaparegudes del parc, quan les condicions naturals actuals ho permetin, segons les conclusions dels estudis de viabilitat, pot ser autoritzada per l'òrgan rector.

Article 13

Conservació i protecció del paisatge

13.1. El paisatge és un sistema complex (complexes d'hàbitats al nivell superior d'integració ecològica) que requereix una gestió sistèmica i holística per tal de mantenir un bon funcionament ecològic i garantir la conservació dels hàbitats i de les espècies. Es tindrà particularment cura dels elements que participin a la connectivitat ecològica com a elements estructurants i jugant un paper important des del punt de vista funcional en l'ecologia del paisatge.

13.2. El paisatge també està constituït des del punt de vista cultural d'elements estructurals o singulars (arbres monumentals, estructuració de l'espai i geometria particular,...), testimoni del passat, que cadascú interpreta segons la seva pròpia cultura.

13.3. El paisatge de la vall de Sorteny sent obert a partir del Cap dels Graus i delimitat per quatre circs glacials, amb grans vistes panoràmiques com al Planell del Quer o des dels diferents cims, tota senyalització s'ha d'integrar al medi natural.

13.4. S'ha de mantenir un nivell alt de neteja en tots els llocs on s'aculli el públic, senders, refugis i zones d'esbarjo, d'acampada o de picnic.

13.5. Tot projecte tècnic de restauració o de creació de qualsevol tipus d'infraestructura ha de comportar un apartat sobre la integració paisatgística i l'impacte visual que pot generar.

13.6. És obligatori preveure la restauració del paisatge en qualsevol projecte tècnic on hi hagi moviments de terra.

Secció 2. Zones d'interès especial

Article 14

Tarteres

La riquesa florística de les tarteres a tota la zona del parc natural és considerable, i es considera activitat autoritzable el trànsit per totes les tarteres del Parc, a excepció dels camins marcats.

El trànsit per les tarteres està permès amb esquí de travessa, esquí nòrdic i raquetes de neu a les zones definides al plànol de l'annex núm.3, sempre que el gruix de neu superi els 20 cm.

Article 15

Zones humides

El conjunt de les zones humides del parc natural integren la llista de les zones humides de Ramsar. L'òrgan de gestió vetllarà a llur conservació i protecció tot i fomentant la descoberta d'aquests ambients particulars de gran biodiversitat i jugant un paper important en la regulació i la qualitat física de les aigües tant superficials com subterrànies.

A excepció del que es detalla a l'article 8, apartat 8.5, de la normativa de la zonificació, cap activitat esportiva o recreativa està permesa en aquestes zones, fora dels senders o circuits o infraestructures habilitades a tal efecte.

Article 16

Altres hàbitats d'interès

Es consideren hàbitats d'interès els hàbitats inclosos a la Directiva Hàbitat 92/43 CEE. Es portarà una atenció particular, a més a més dels hàbitats considerats en els articles 14 i 15, als prats higròfils, als prats de dall, a les zones de transició (ecotons), al bosc de ribera, a les megafòrbies, als boscos pioners de beços i trèmols, als boscos de beç pubescent, a les avetoses, als boscos madurs, a les landes i als prats alpins en particular els calcícoles i als prats quionòfils.

A excepció del que es detalla a la normativa de la zonificació i de l'estany de l'Estanyó per l'activitat de pesca, cap activitat esportiva o recreativa està permesa en aquestes zones, fora i dels senders o circuits o infraestructures habilitades a tal efecte.

Pel que fa a les landes, es vetllarà a llur dinàmica, en particular en les zones de reproducció de gal·lifomes. Pel que fa al risc d'incendi, es vetllarà a controlar la dinàmica de la landa de bàlec (*Genista purgans*) de la solana. L'òrgan de gestió durà les gestions convenientes en col·laboració amb els departaments competents de Govern.

L'òrgan rector, a proposta de l'òrgan de gestió, a qualsevol moment pot limitar l'accés lliure dels hàbitats d'interès més amunt esmentats.

Secció 3. Patrimoni cultural

Article 17

Conservació i restauració del patrimoni cultural

Es tracta de recuperar el patrimoni arquitectònic (orris, cabanes, pletes...) i industrial (infraestructures vinculades a l'antiga explotació del ferro,...).

Es fomenta la recerca sobre el patrimoni etnogràfic, la història i la cultura popular vinculada al parc natural en relació amb el departaments de Cultura del Comú i de Govern i el CENMA (usos tradicionals de les plantes, toponímia,...).

Es potencia el patrimoni cultural del parc natural com a recurs per a l'ús públic (interpretació) tot i vetllant a la seva conservació i restauració.

Es col·labora amb el departament de Patrimoni Cultural del Govern (projecte Homes de Ferro, vall dels Orris,...) per a la definició de les polítiques de protecció i conservació d'aquest patrimoni en el marc del desenvolupament de l'ecoturisme i del turisme cultural.

Capítol IV. Ús públic

Article 18

Directius generals

La declaració de l'àrea com a parc natural així com l'obertura d'un refugi guardat pot influir en el nivell de freqüentació dels visitants.. Per tant, és cabdal gestionar els fluxos de visitants i adaptar-los als objectius de conservació i protecció del patrimoni natural i cultural del Parc. Tenint en compte la zonificació, es tracta d'adequar la demanda a la capacitat d'acollida per tal de donar una informació i uns serveis de qualitat.

Els objectius bàsics de gestió al respecte són :

- a) Compatibilitzar l'ús públic amb els objectius de conservació, protecció i millora dels valors naturals i culturals.
- b) Promoure el coneixement dels valors naturals i culturals.
- c) Proposar uns serveis de qualitat, adaptats als diferents públics.
- d) Canalitzar la demanda mitjançant la gestió d'ofertes alternatives i vinculades a l'entorn de la vall d'Ordino, en particular a l'entorn del camí Ral i de les zones perifèriques del Parc, com la vall de La Rabassa i Rialb, la Ruta Verdagner o el circ de Tristaina.
- e) La comunicació i la promoció d'activitats han d'ésser compatibles i supeditades a una gestió sostenible de l'ús públic i una conservació dels valors patrimonials del Parc.

Els principis d'actuacions són:

- A. Controlar la freqüentació.
- B. Proporcionar els mitjans necessaris per gaudir i tenir contacte amb la natura, tenint en compte els aspectes culturals, educatius i científics, i enriquint i especificant els purament turístics i recreatius del Parc, i per aquest motiu :
 - establir els mecanismes adequats d'acollida i informació dels visitants.
 - promoure, mitjançant diferents sistemes, la interpretació dels valors naturals i culturals del parc natural, tot i concentrant a l'exterior dels límits del Parc els equipaments i serveis de gran envergadura.
 - limitar la creació de nous serveis i equipaments que no permetin regular la freqüentació per tal d'evitar massificacions.
- C. Basar qualsevol actuació en la realització d'estudis tècnics sobre la capacitat d'acollida i els impactes sobre el medi natural.

Article 19

Regulacions

L'òrgan de gestió controla la freqüentació i defineix si escau, la capacitat d'acollida per cada zona.

A proposta de l'òrgan de gestió, l'òrgan rector pot limitar l'accés del parc natural quan es detecti un principi d'impacte incompatible amb l'objectiu principal de conservació i preservació del patrimoni natural i cultural del Parc.

Seguint l'article 9 de la modificació de l'Ordinació de la regulació de l'accés al medi rural i natural mitjançant la xarxa de camins i senders a la parròquia d'Ordino del 26 de maig del 2011:

- L'accés motoritzat es considera activitat no permesa en tot el parc natural, excepte la zona ZUE1, on l'accés motoritzat es considera activitat permesa.

- A les zones ZUE2 i ZUE3 la circulació motoritzada es considera com una activitat permesa baixant del Cap dels Graus., La circulació motoritzada es considera activitat no permesa pujant cap al Cap dels Graus entre les 10.00h i les 19.00h, els mesos de juny, juliol, agost i setembre. Fora d'aquest període, la circulació motoritzada en aquestes dos zones es considera activitat permesa.

- Es permet l'accés rodat a les zones ZUE2 i ZUE3 als vehicles definits a l'article 10 de la mateixa ordinació
- L'accés motoritzat a la ZUE4, es considera com una activitat autoritzable.

Quan la plataforma de la zona ZUE2 estigui nevada o gelada, l'accés motoritzat en aquesta zona és una activitat autoritzable.

No es pot ampliar la xarxa de pistes i de camins en tota l'àrea del parc, excepte per raons de gestió.

Article 20

Equipaments i infraestructures d'ús públic

20.1. El departament d'Agricultura i Medi Ambient del Comú és la seu de l'òrgan de gestió.

20.2. El centre de natura de la Cortinada és el centre on es difon la educació ambiental i la interpretació dels valors naturals del paisatge. El gestiona el Comú d'Ordino en el marc d'un conveni firmat amb Govern. Aquest centre consta d'una exposició permanent de Govern sobre el paisatge i integra el projecte museogràfic de l'antic CINVO (centre d'interpretació de la natura de vall d'Ordino). Les escoles poden reservar unes visites guiades al parc natural de la vall de Sorteny que permeten concretar sobre el terreny, els conceptes i temes descoberts al centre.

El centre de natura de la Cortinada és el centre d'educació ambiental del Parc.

20.3. La caseta d'informació de la Canya de la Rabassa, situada en la zona ZUE1, és la zona d'acollida i informació del visitant, està situada a l'entrada de la pista d'accés al cap dels Graus. És el punt de partida de diversos itineraris turístics i itineraris d'interpretació (amb guies o autoguiats).

20.4. La pista (ZUE2) es considera com un itinerari pedagògic amb senders botànics d'interpretació alternatius on es troben alguns punts d'observació i d'interpretació del paisatge, de

la flora, de la fauna salvatge i de les activitats tradicionals. Un petit jardí botànic temàtic accessible pel públic amb discapacitats ofereix una bona mostra de la flora subalpina i alpina dels Pirineus.

20.5. Els refugis del parc natural són dos : la borda-refugi del Pla de Sorteny i la cabana de l'orri de les Cebes.

Un conveni firmat entre el Comú i el Govern defineix les condicions d'una concessió de la borda-refugi amb el terreny suficient per a la seva ampliació. Quan el refugi funcioni com a refugi guardat, el Govern definirà les normes de funcionament del mateix.

La borda refugi podrà servir de punt d'informació i d'interpretació. Quedaran a disposició del Comú una zona tancada pel vaquer/eugasser, així com una zona tècnica per tal d'emmagatzemar el material tècnic.

20.6. Els senders d'accés permés són :

- Aparcament la Canya de la Rabassa - Cap dels Graus
- Cap dels Graus - borda-refugi
- Cap dels Graus - Planell dels Beços- Pleta de Duedra - estany de l'Estanyó
- Borda-refugi - estany de l'Estanyó
- Borda-refugi - Planell del Quer
- Borda-refugi - pas de la Serrera - collada dels Meners - pic de la Serrera
- Estany de l'Estanyó - pic de l'Estanyó
- Estany de l'Estanyó - collada de Ferreroles
- Pic de l'Estanyó - pic de la Cabaneta - collada dels Meners
- Riu de la Cebollera - Portella del Forn - Pleta del Racó - Planell del Quer
- Tot sender interpretatiu.

Article 21

Interpretació i educació ambiental

21.1. El parc natural consta d'un servei oficial de guies.

21.2. La realització d'activitats guiades, de caràcter educatiu, interpretatiu, esportiu o altres, per part de persones físiques o d'empreses privades, es considera com a activitat autoritzable.

L'òrgan de gestió del parc natural autoritza aquestes activitats en base a una memòria explicativa on consti com a mínim el nom i la titulació de cada guia, que ha de ser reconeguda, un descriptiu de les activitats desenvolupades per la persona física o l'empresa en l'àmbit del Parc i en particular els recorreguts, el nombre màxim de persones per visita i una planificació orientativa de les visites.

L'autorització es dona sempre i quan el guia o els guies de l'empresa hagin efectuat un curs de formació homologat per l'òrgan de gestió del Parc que serà acreditat per un certificat. Aquesta autorització podrà comportar unes limitacions en quan als recorreguts, al nombre de persones i la freqüència de les sortides guiades, així com els mecanismes de control segons l'activitat desenvolupada.

En cas de silenci administratiu, s'entendrà que la sol·licitud queda denegada.

La durada de l'autorització és de un any renovable per simple demanda amb la presentació si escau de l'actualització de la memòria explicativa.

En el cas d'una limitació de l'accés dels visitants a alguna zona del Parc d'accés permés o autoritzable, es donarà prioritat als visitants acompanyats per guies, persones físiques o empreses acreditades.

21.3. La interpretació dels valors naturals i culturals genera un canvi de comportaments i permet una conscienciació i una participació més importants pel que fa a la conservació del patrimoni natural i cultural. L'òrgan de gestió del Parc disposa de diverses eines per tal de promoure la interpretació. Aquestes eines són :

- a) Els itineraris interpretatius del Parc
- b) El centre de natura de la Cortinada
- c) El servei de guies.
- d) Els itineraris d'interpretació de vall d'Ordino (camí Ral, mola i serradora, mines de Llorts...).
- e) El jardí botànic

Article 22

Activitats esportives i recreatives

22.1. Principis generals

Les pràctiques esportives i recreatives estan sempre supeditades als interessos de conservació, de recerca i d'aprofitament sostenible i en particular a la normativa específica de cada zona.

De forma genèrica, l'òrgan de gestió està habilitat per autoritzar qualsevulla activitat, a excepció dels casos on s'explicita que aquesta competència és de l'òrgan rector.

Per raons de conservació, seguretat o aflluència excessiva en determinades èpoques i/o circumstàncies, l'òrgan rector, a proposta de l'òrgan de gestió, pot establir l'autorització d'algunes activitats per practicar-les a tot el Parc o en zones determinades.

Les pràctiques esportives de competició es consideren activitats autoritzables. L'autorització es pot concedir quan es compleixin les condicions següents :

- No presenti incompatibilitats amb altres usos públics,
- Siguin compatibles amb les normes de conservació i de protecció del medi natural i principalment respectuoses amb la fauna i la flora d'interès, així com del patrimoni cultural.

A més a més de les consideracions precedents, les pràctiques esportives i recreatives estan sotmeses a la regulació establerta en l'Ordinació de l'accés al medi rural i natural mitjançant la xarxa de camins i senders a la parròquia d'Ordino del 26 de maig del 2010, així com de la seva modificació del 26 de maig del 2011 a més a més de les restriccions que es puguin definir a continuació.

A continuació es detallen les regulacions de les activitats principals del parc.

22.2. Regulació del senderisme

S'entén per senderisme el recorregut a peu d'itineraris que transcorren per pistes o senders existents a l'actualitat.

L'obertura de nous senders es considera activitat no permesa en les zones de reserva i d'ús restringit, a excepció d'actuacions de gestió autoritzades per l'òrgan rector. A les zones d'ús moderat i d'ús especial té la consideració d'activitat autoritzable.

A les zones humides situades a les zones d'ús moderat i d'ús restringit, l'òrgan rector pot autoritzar l'obertura de senders, si escau amb passera de fusta, per a la interpretació.

22.3. Regulació de l'alpinisme

S'entén per alpinisme l'ascens a pics elevats difícilment accessibles, l'escalada i les travesses d'alta muntanya per crestes o rutes sense camins marcats. Queda exclòs d'aquesta definició l'ascens als pics de la Serrera i de l'Estanyó pels camins marcats.

La pràctica de l'alpinisme a l'interior de les zones de reserva es considera activitat no permesa.

A la resta del parc, la pràctica de l'alpinisme es considera activitat autoritzable.

22.4. Regulació de l'esquí de travessa i de l'esquí nòrdic

L'esquí de travessa i l'esquí nòrdic es consideren activitats permeses només a les zones definides al plànol de l'annex núm. 3.

L'accés amb esquí de travessa o amb esquí nòrdic a les zones humides definides al plànol de l'annex núm. 2 es considera activitat permesa sempre que el gruix del mantell nival superi els 20 cm.

No obstant això, l'òrgan de gestió pot prohibir l'accés a qualsevol zona del parc amb esquí de travessa o amb esquí nòrdic a qualsevol moment per raons tècniques i, en particular, per raons de conservació i protecció d'espècies de fauna salvatge si ho demana el departament de Govern encarregat d'aquesta gestió.

22.5. Regulació del picnic

La pràctica del picnic amb equipament especial com taules plegables i altres equipaments associats es considera activitat no permesa en tot el parc natural fora dels llocs habilitats a tal efecte, però subjectes a la capacitat d'acollida.

L'òrgan rector pot autoritzar de forma puntual el muntatge d'equipaments, per a l'organització d'esdeveniments populars, només en zones d'ús moderat o d'ús especial.

No s'autoritza la instal·lació de noves àrees de picnic a l'interior del parc, a excepció de les zones d'ús especial. L'òrgan de gestió definirà si escau aquestes noves àrees que s'aprovaran per l'òrgan rector.

22.6. Sortides amb raquetes de neu

Les sortides amb raquetes de neu es consideren activitats permeses només a les zones definides al plànol de l'annex núm. 3.

L'accés amb raquetes de neu a les zones humides definides al plànol de l'annex núm. 2 es considera activitat permesa sempre que el gruix del mantell nival superi 20 cm.

No obstant això, l'òrgan de gestió pot prohibir l'accés a qualsevol zona del parc amb raquetes de neu a qualsevol moment per raons tècniques o de seguretat i en particular per raons de conservació i protecció d'espècies de fauna salvatge si ho demana el departament de Govern encarregat d'aquesta gestió.

22.7. Regulació de l'acampada i del bivac

S'entén per acampada lliure la pernocta al camp mitjançant la instal·lació de cabanes, tendes, caravanes, vehicles o qualsevol altre habitacle no permanent.

S'entén per bivac la pernoctació al camp sense cap instal·lació de les esmentades al paràgraf anterior.

L'acampada lliure es considera activitat no permesa de forma genèrica en tot l'àmbit del parc natural excepte a la tanca situada al darrere de la borda refugi, sempre que no hi hagi la presència de bestiar en aquest lloc. Excepcionalment, l'òrgan de gestió pot autoritzar acampades per a activitats professionals relacionades amb la gestió del parc natural amb treballs especials prèviament autoritzats pel mateix òrgan.

Amb excepció de les zones de reserva, es permet el bivac d'alta muntanya en zones de cota superior a 2.300 m entre les 18 hores i les 8 hores del dia següent i per un període no superior a una pernoctació.

22.8 - Encesa de foc de campament

L'encesa de foc de campament és una activitat no permesa en tot el Parc a excepció de la zona ZUE5 de la borda-refugi, on és una activitat autoritzable. Les condicions d'encesa de foc de campament són regulades per la normativa corresponent.

Article 23

Regulació de l'aparcament

El parc natural consta de dos aparcaments, l'un se situa a la Canya de la Rabassa, entrada del Parc (ZUE1), i l'altre al cap dels Graus (ZUE3), l'accés del qual està regulat.

L'aparcament de vehicles de tot tipus fora d'aquestes zones està prohibit després de les 22h00 i fins a les 6h00, tret de les actuacions de gestió o de salvament.

El públic visitant té obligació d'aparcar en les zones ZUE1 respectant les zones marcades en blau tot i respectant les zones de canvi de sentit reservades en particular pels autobusos.

L'aparcament d'autocaravanes (camping car) a les zones ZUE1, ZUE2 i ZUE3 no està permès entre les 22h00 i les 6h00.

Capítol V. Regulació dels usos tradicionals

Article 24

Ramaderia

Es considera la ramaderia com una activitat tradicional imprescindible per al manteniment de la qualitat de les pastures d'alta muntanya amb una influència en la distribució i l'existència d'algunes comunitats vegetals que afavoreixen la biodiversitat i per aquesta raó es fomentarà la ramaderia al parc. La determinació de la capacitat de càrrega de les zones de pastura permet optimitzar-ne l'ús tot i respectant els objectius bàsics de conservació i de protecció de les espècies vegetals d'interès.

La Taba d'Ordino és el document que regula l'aprofitament de les pastures comunals de la parròquia i, en particular, les pastures comunals situades als límits del parc natural.

Al Consell de la Taba, que té lloc el dimecres abans de la setmana de Carnaval, es determinen si escau, les rutines i les dates a les quals el bestiar gros (vacada i eugassada comunal) i el bestiar menut poden entrar i sortir del cortó de Sorteny, els límits del qual se situen íntegrament al territori del parc natural.

L'òrgan de gestió pot presentar al Consell de la Taba una proposta de gestió de l'aprofitament de les pastures comunals del Parc natural, amb la consulta prèvia als representants de l'Associació de Pagesos i Ramaders de la parròquia d'Ordino (Taula d'Agricultura).

Mentre sigui el bestiar a la zona del parc, els ramaders i els vaquers i els eugassers estan autoritzats a l'accés rodat a les zones ZUE2 i ZUE3.

Mentre peix el seu bestiar en el territori del Parc, un ramader pot accedir, per necessitats tècniques o sanitàries, a tot el territori del Parc, incloses les zones de reserva quan el seu bestiar peix en aquestes zones.

Article 25

Caça

25.1. Consideracions generals

Les activitats cinegètiques han de respectar la normativa vigent en matèria de caça. Totes les decisions vinculades amb l'activitat cinegètica són preses per l'òrgan competent, que es constitueix i es reuneix d'acord amb el que estableix la normativa vigent en la matèria.

25.2. El pla de gestió

Els límits del parc natural fixen la unitat de gestió cinegètica amb què s'aplica el pla de gestió de les espècies caçables. Aquest pla és redactat pel Ministeri de Govern competent.

25.3. Les activitats tècniques

El Departament de Govern competent per la regulació de la caça coordina les activitats tècniques vinculades amb la gestió de les espècies caçables.

25.4. L'aplicació dels plans de caça

D'acord amb el que estableix la normativa vigent en la matèria, l'òrgan competent pot acordar la captura de determinades unitats de les espècies sotmeses al pla de caça segons el que fixi el pla de gestió de les espècies caçables.

Article 26

Pesca

26.1. Consideracions generals

Les activitats relacionades amb les poblacions aquàtiques han de respectar la normativa vigent en matèria de pesca. Totes les decisions vinculades amb l'activitat aquàtica són preses per l'òrgan competent, d'acord amb el que estableix la normativa vigent en la matèria.

26.2. El pla de gestió

El departament de Govern competent en la gestió de la pesca elabora el pla de gestió de les espècies aquàtiques al parc.

26.3. Les activitats tècniques

El departament de Govern competent en la gestió de la pesca coordina les activitats tècniques vinculades amb la gestió de les espècies aquàtiques.

26.4. L'aplicació dels plans de pesca

D'acord amb el que estableix la normativa vigent en la matèria, l'òrgan competent pot acordar l'establiment d'un pla de pesca de les espècies pescables segons el que fixi el pla de gestió.

Article 27

Aprofitaments fustaners

La gestió forestal del parc, basada sobre el criteri del torn biològic, està supeditada a la normativa de la zonificació i al pla d'ordenació forestal de la parròquia.

L'ús de fusta morta per al foc es considera ús permès només a la zona d'ús moderat ZUM2. A la resta del territori es considera ús no permès.

La talla d'arbres i arbusts així com les enceses de focs per treballs forestals o agrícoles son activitats autoritzables en tot el Parc.

Article 28

Apicultura

La implantació d'arnes al Parc és una activitat autoritzable. L'autorització es dona només de forma temporal, durant l'època de florida de la vegetació..

Per donar l'autorització d'implantació temporal, cal que les arnes estiguin inscrites al Padral i declarades al Registre d'explotacions agràries del Departament d'Agricultura de Govern. Tanmateix és condició necessària que disposin d'una assegurança vigent per cobrir possibles danys a tercers.

En el cas de la comercialització dels productes derivats, la promoció dels productes es regirà seguint els criteris definits en l'article 30.

Article 29

Collita de bolets i fruits

La collita de fruits del bosc i de bolets es considera activitat permesa a tot el parc natural a excepció de les zones de reserva; l'ús d'eines especials està prohibit per collir qualsevol fruit; la collita dels bolets només es pot practicar mitjançant un ganivet, tota altra eina està prohibida.

Capítol VI. Comunicació i promoció

Article 30

Definició de criteris

30.1. Les actuacions de comunicació i promoció han de potenciar l'acostament del públic als valors patrimonials del Parc, sempre de forma compatible amb la conservació d'aquests i amb l'ordenació general de l'ús públic definida al capítol IV. L'òrgan de gestió avaluarà tots els serveis i els productes turístics en coherència amb els objectius de conservació i protecció patrimonial del Parc en col·laboració amb els departaments de Turisme del Comú i de Govern.

30.2. L'utilització del parc natural (els logos o qualsevol material de promoció o de comunicació del Parc) com a reclam comercial aliè al Parc per una entitat privada, independentment del suport utilitzat, necessita l'autorització explícita de l'òrgan de gestió.

30.3. La web de sorteny : www.sorteny.ad és el principal suport d'informació del Parc.

30.4. L'Oficina de Turisme, la caseta d'informació del Parc, el refugi guardat i el centre de natura de la Cortinada són els principals punts d'informació del Parc.

30.5. Es cercarà la implicació d'establiments i institucions públiques i privades, tant d'àmbit parròquial com nacional, per a la promoció de l'espai, així com la dels col·lectius i entitats relacionades amb el desenvolupament de les diferents activitats d'ús públic (federacions i clubs esportius, per exemple), amb l'objectiu d'adaptar els continguts divulgatius i informatius a les seves demandes, i utilitzar els seus mitjans específics de comunicació (revistes especialitzades, etc.) per a tasques informatives.

30.6. Es potenciarà la utilització de serveis i productes d'origen i d'explotació local, especialment dels produïts amb sistemes tradicionals i que considerin els factors ambientals, cercant la màxima qualitat amb tarifes fixades apropiades.

Capítol VII. Regulació de la recerca i planificació de la gestió

Article 31

Regulació de la recerca

30.1. L'activitat de recerca està directament vinculada a l'objectiu principal de conservació i de protecció dels valors naturals del parc natural, per tant s'ha de fomentar aquesta activitat tot i planificant-ne les prioritats per tal d'optimitzar la gestió del Parc.

30.2. Per molt que les activitat d'investigació no solen ser de caràcter agressiu per al medi ambient, es tracta de compatibilitzar les actuacions en particular a aquelles zones de protecció especial, com les zones de reserva.

Per tal de tenir els coneixements necessaris per dur a terme una gestió eficient dels sistemes naturals i els valors culturals del parc, la realització de treballs científics d'investigació es considera activitat autoritzable a tot el parc, unes presentacions i valoracions prèvies del projecte de recerca a l'òrgan de gestió, que ha de consultar l'òrgan rector i el comitè consultiu, en particular els assessors científics competents.

Si l'activitat de recerca afecta una zona de reserva, s'ha de justificar la necessitat de fer-la en aquesta zona.

Els criteris d'aprovació d'aquestes activitats a les zones de reserva són:

- a/ competència de l'equip de recerca.
- b/ objectius de la recerca.
- c/ mètodes i material emprats.

La instal·lació de càmeres fixes per a la filmació es considera activitat autoritzable a tot el Parc.

Tot el que s'exposa en aquest apartat és sense perjudici de les competències del Govern.

Article 32

Col·laboracions

31.1. Per tal de millorar i optimitzar la gestió tècnica del Parc, s'establiran convenis de col·laboració amb els centres d'investigació del país i en particular el CENMA (Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra) i amb els altres espais naturals protegits del país com els frontalers.

31.2. L'òrgan de gestió promourà l'establiment de convenis de col·laboració amb les universitats o institucions de recerca, públiques o privades, que incloguin el Principat d'Andorra al seu àmbit d'actuació, per tal d'assolir el millor desenvolupament de la recerca sobre els valors del Parc. Es donarà prioritat a l'estudi del patrimoni arqueològic agroramader, dels hàbitats i de les espècies florístiques i faunístiques d'interès seguint uns protocols estandarditzats i consensuats, a la formació del personal tècnic, a la comunicació i la promoció dels valors naturals i culturals així com a la recerca aplicada a la gestió, en particular pel que fa a la resolució de problemes d'impactes ambientals.

31.3. Es promourà la creació d'una Federació de parcs naturals del país que pugui desenvolupar una política global de protecció, conservació i divulgació del patrimoni natural i cultural, optimitzant els recursos humans i econòmics.

Article 33

Planificació de la gestió

A principi de cada mandat comunal, l'òrgan rector aprova la planificació de la gestió per un període de quatre anys, en un termini màxim de tres mesos, després de l'aprovació del pla rector pel mateix òrgan.

No obstant això, l'òrgan de gestió presenta anualment un balanç de la gestió per tal de permetre l'actualització del pla de gestió i la programació de les actuacions a dur a terme per a l'any següent, així com el pressupost provisional corresponent.

L'òrgan rector aprova anualment la gestió de l'òrgan de gestió i la planificació de la gestió per a l'any següent, derivada de l'actualització del pla de gestió per a quatre anys aprovat pel mateix òrgan a principi del mandat comunal.

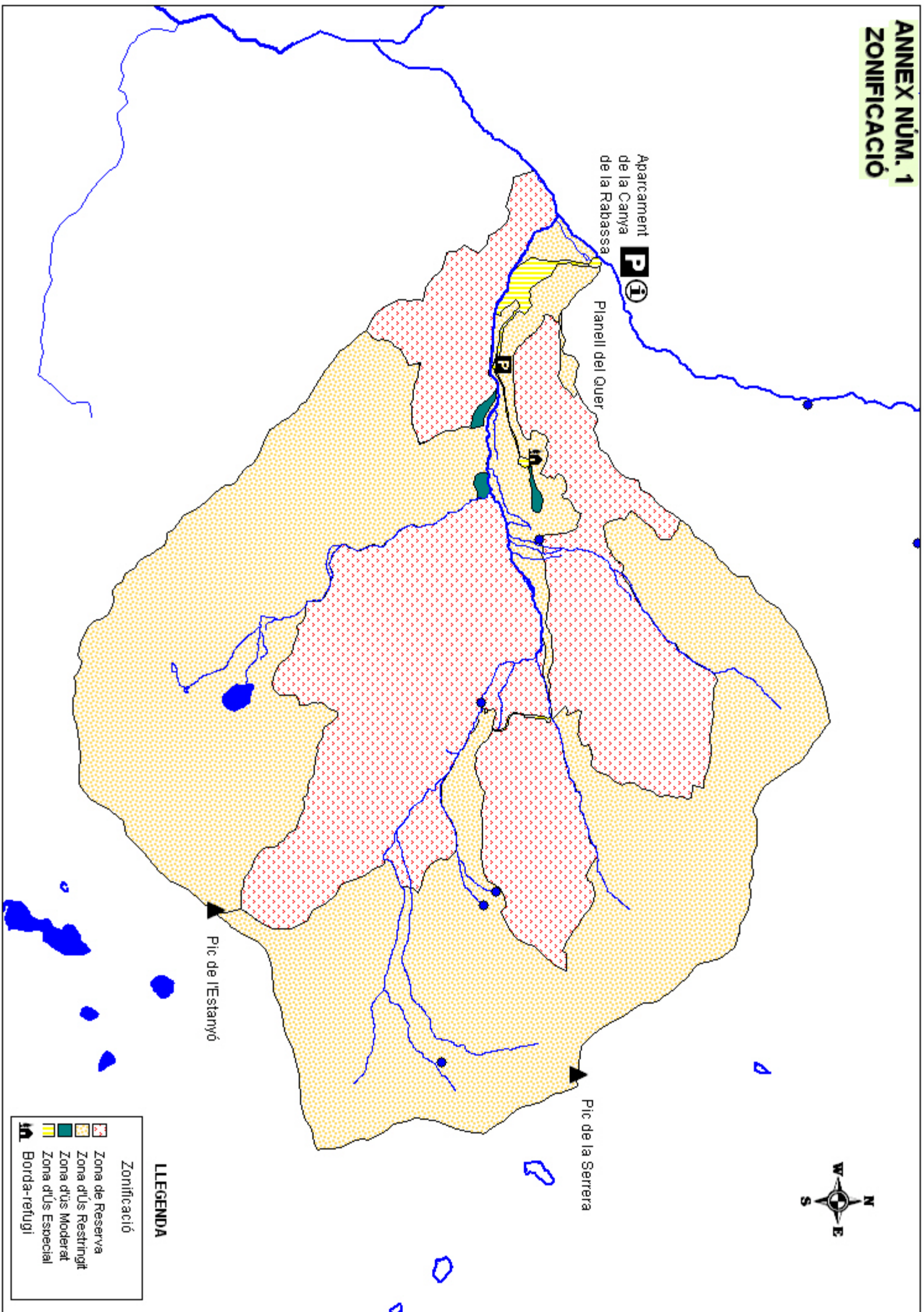
Capítol VIII. Règim sancionador

Article 34

Regulació de determinades activitats

La regulació de determinades activitats que es puguin dur a terme en els límits del Parc es precisa en l'Ordinació reguladora de determinades activitats al parc natural de la vall de Sorteny del 2 de juliol del 2002 i les possibles modificacions posteriors de la mateixa, on es detalla el règim sancionador.

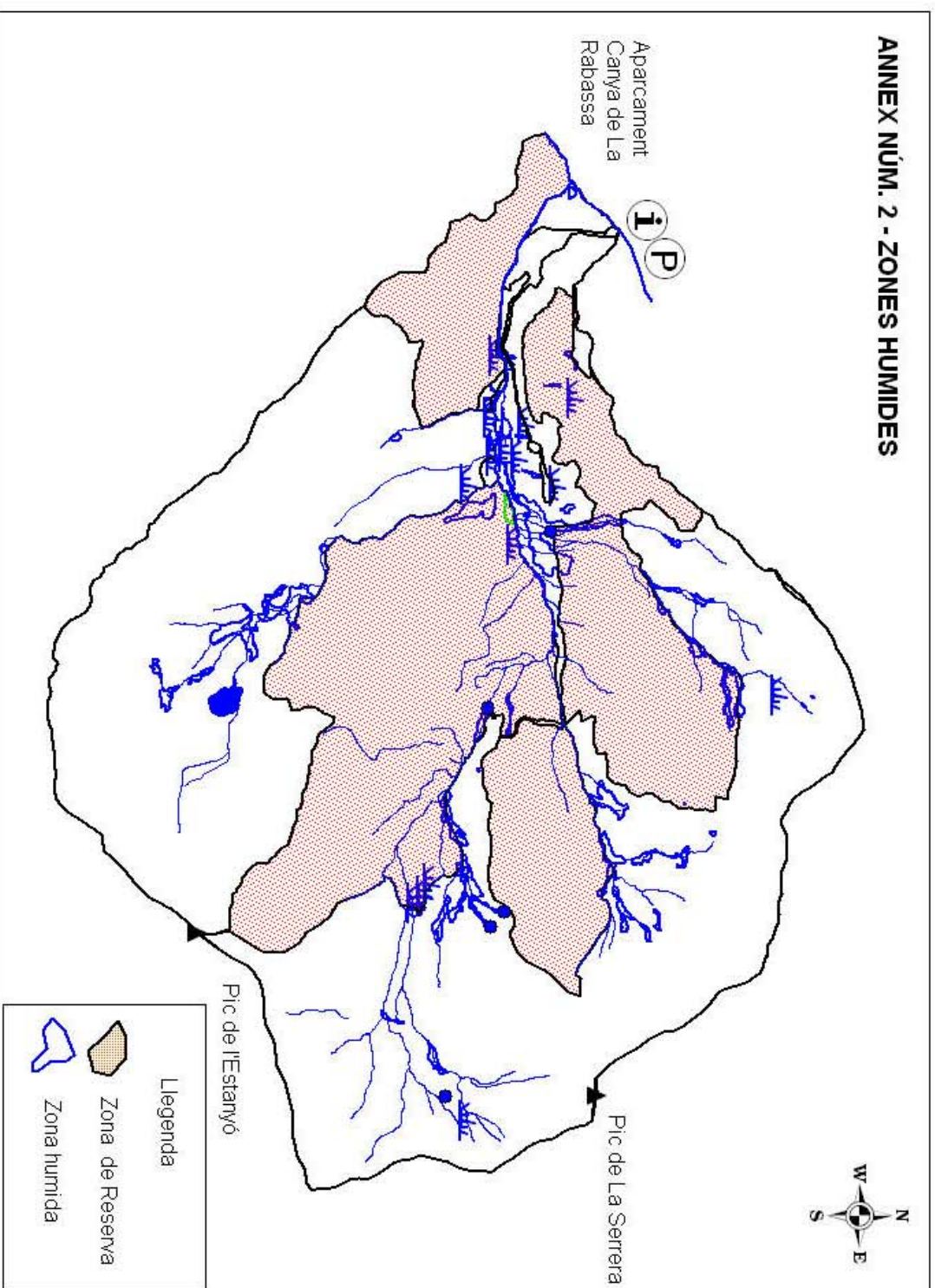
ANNEX NÚM. 1 ZONIFICACIÓ

LLEGENDA

	Zonificació
	Zona de Reserva
	Zona d'ús Restringit
	Zona d'ús Moderat
	Zona d'ús Especial
	Borda-refugi

ANNEX NÚM. 2 - ZONES HUMIDES

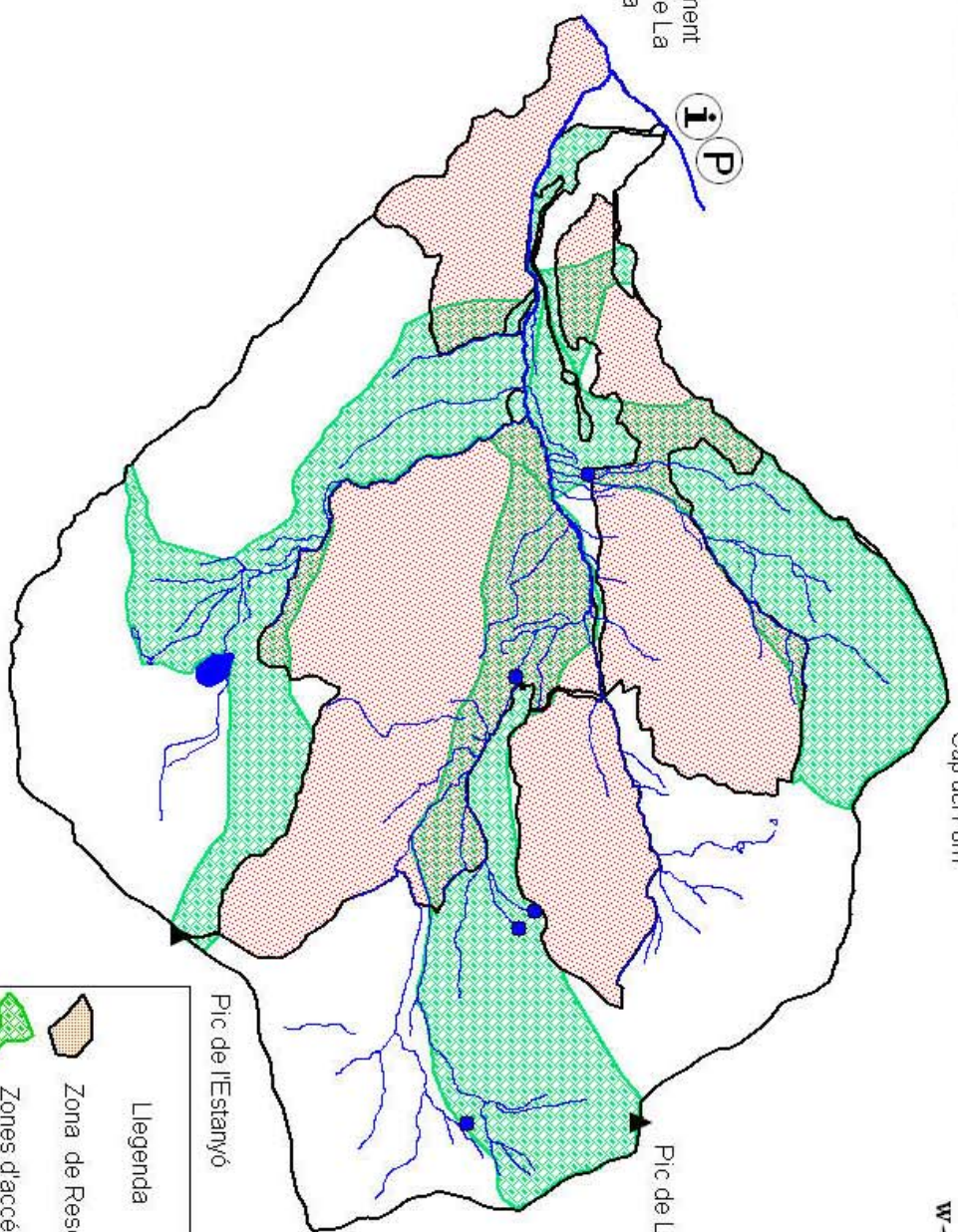
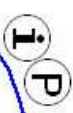

ANNEX NÚM. 3 - ZONIFICACIÓ ACTIVITATS D'HIVERN

Cap del Forn

Aparcament
Carriya de La
Rabassa

Pic de La Serrera

Pic de l'Estanyó

Llegenda

- Zona de Reserva
- Zones d'accés permès

Annex núm. 4. Espècies vegetals d'ús tradicional

- el coscoll (*Melosperrum peloponnesiacum*)
- el comí (*Carum carvi*)
- l'espinaç de muntanya (*Chenopodium bonus-henricus*)
- l'origà (*Origanum vulgare*)
- l'enciam de font (*Saxifraga aquatica*)
- la salsafraja (*Peucedanum ostruthium*)
- l'ortiga (*Urtica dioica*)
- l'all junciforme (*Allium schoenoprasum*)
- la xicoia (*Taraxacum pyrenaicum*)
- la gençana groga (*Gentiana lutea*)
- l'arnica (*Arnica montana*)
- la salsafraja (*Peucedanum ostruthium*)
- els fruits de bosc
- els bolets

Annex núm. 5. - Llista vermella de la flora vascular del parc natural de la vall de Sorteny

Seguint els criteris dels diferents nivells d'amenaça de la llista vermella de la flora vascular d'Andorra (criteris de la UICN), al parc natural es troben unes 95 espècies d'interès que s'exposen a continuació, classificades per nivell d'amenaça :

En perill crític (CR)

Astragalus penduliflorus (no inclosa en la check-list de la flora vascular d'Andorra)
Gnaphalium hoppeanum (*Omalotheca hoppeana*)
Lepidium villarsii
Neslia paniculata subsp. *thracica*
Prunus padus
Ranunculus glacialis
Woodsia alpina
Xatardia scabra

En perill (EN)

Campanula cochlearifolia subsp. *andorrana* (*Campanula cochlearifolia* subsp. *jaubertiana*)
Carex pulicaris
Carex rupestris
Colchicum autumnale
Cystopteris fragilis subsp. *huteri*
Festuca alpina
Hypericum richeri subsp. *burseri*
Knautia godetii
Linum perenne subsp. *alpinum*
Listera cordata
Lonicera alpigena subsp. *alpigena*
Ornithogalum pyrenaicum
Pedicularis comosa
Potentilla frigida
Ranunculus montanus subsp. *guanii*
Salix lapponum
Saxifraga retusa
Veronica nummularia

Vulnerable (VU)

Artemisia umbelliformis
Calycocorsus stipitatus
Campanula serrata subsp. *recta*
Carex atrata
Carex curta
Carex macrostylon
Centaurea montana

Cerastium alpinum subsp. *squalidum*
Cicerbita alpina
Corydalis solida
Crepis mollis
Dianthus barbatus subsp. *barbatus*
Draba dubia subsp. *laevipes*
Draba tomentosa subsp. *ciliigera*
Draba nemorosa
Epilobium obscurum
Festuca borderei
Festuca niphobia
Galanthus nivalis
Gnaphalium norvegicum (*Omalotheca norvegiaca*)
Juncus squarrosus
Laserpitium siler
Lathyrus latifolius
Leucanthemum vulgare subsp. *catalaunicum*
Myrrhis odorata
Orchis mascula
Phyteuma globulariifolium subsp. *pedemontanum*
Ranunculus montanus subsp. *aduncus*
Ribes uva-crispa
Rumex acetosa subsp. *amplexicaulis*
Saxifraga intricata
Saxifraga pubescens
Saxifraga rotundifolia
Sedum telephium subsp. *fabaria*
Tragopogon dubius
Veronica verna

Quasi amenat (NT)

Arabis serpiifolia subsp. *serpiifolia*
Campanula preclatoria
Carum verticillatum
Crepis albida
Eleocharis quinqueflora
Galium mollugo subsp. *mollugo*
Lilium pyrenaicum
Luzula sudetica
Narcissus poeticus
Oxyria digina
Rumex longifolius
Saussurea alpina
Saxifraga media
Thlaspi caerulescens subsp. *brachypetalum*

Poc preocupant (LC)

Angelica razulii
Armeria arenaria subsp. confusa
Carduus carlinioides subsp. carlinioides
Cerastium latifolium subsp. pyrenaicum
Drosera rotundifolia
Erigeron uniflorus subsp. aragonensis
Erysimum sylvestre subsp. pyrenaicum
Festuca glacialis
Galeopsis ladanum subsp. pyrenaica
Gentiana burseri subsp. burseri
Hieracium breviscapum
Iris latifolia
Leontodon pyrenaicus subsp. pyrenaicus
Narthecium ossifragum
Poa nemoralis subsp. glauca
Potentilla pyrenaica
Senecio pyrenaicus subsp. pyrenaicus
Salix phylicifolia subsp. basaltica
Veronica ponaе

Annex núm. 6. Característiques del parc natural

1. Medi físic

1.1. Situació

Situada al nord-oest del Principat d'Andorra (el seu límit nord forma frontera amb França), la vall de Sorteny és una vall secundària dins de la conca del riu Valira del Nord, vertebrada pel riu de Sorteny, els afluents del qual provenen de quatre circs glacials que tanquen la vall i que són : el Forn, la Cebollera, la Serrera i l'Estanyó. La superfície total és de 1.080 hectàrees. Entre el límit inferior al pont de Puntal a 1.653 m i el límit superior al pic de l'Estanyó a 2.915 m d'altitud, el parc natural presenta els estatges montà superior, subalpí i alpí.

1.2. Climatologia

La vall de Sorteny, situada a la zona axial del Pirineu, gaudeix d'un clima de muntanya; però el gradient altitudinal, l'orientació est-oest de la vall principal i les orientacions diferents de les petites valls penjades determinen una gran varietat de microclimes. Les temperatures es caracteritzen per una oscil·lació elevada tant diària com anyal. Trobem quasi 200 dies de gelada, el 17% amb temperatura inferior a 0°C, quant al 83% restant, es produeixen fenòmens de gel-desgel que influeixen en la geomorfologia i la vegetació.

Els valors climatològics calculats sobre el període 1971-2000, a unes altituds de 1.791 m a l'aparcament de la Canya de la Rabassa, 2.265 m a l'estació meteorològica automàtica de l'Estanyó (CENMA) i 2.884 m sota el pic de l'Estanyó, donen respectivament ¹ :

- una temperatura mitjana anual de 6,1 °C, 3,6°C i 1,6°C
- el mes més fred : gener amb una mitjana de -4 °C, -5,3 i -5,9°C (T°C mínimes),
- el mes més càlid : juliol amb una mitjana de 20,8°C, 18°C, 16 °C (T°C màximes),
- les precipitacions anuals són de 1.079 mm, 1.190 mm, 1.347 mm,
- el mes més plujos : maig amb 114 mm, 127 mm, 145 mm.

Dels mesos de novembre a abril, bona part de les precipitacions són en forma de neu. L'estació d'Ordino-Arcalís (2.080 m) dona una mitjana de precipitacions sòlides acumulades al llarg de la temporada de 508 cm. La mitjana de les altures mitjanes mensuals de neu entre desembre i abril és de 87,5 cm (84/94).

1.3. Geologia

La vall de Sorteny pertany al que es coneix com a dom de la Pallaresa, una gran estructura a escala dels Pirineus en la que afloren materials cambrians i ordovicians. En general, es tracta de pissarres i esquistos amb alguns trams de quarzites i calcàries. El conjunt de materials ha sofert metamorfisme regional de grau mig i baix.

Cal destacar la mineralització de la zona de la Serrera (clots dels Meners), on hi havia una antiga explotació de ferro i coure que s'extreia de filons encaixonats en els esquists de l'Ordovicià².

¹ Dades facilitades pel CENMA, 2012

² Dades facilitades pel CENMA, 2012

1.4. Geomorfologia

La morfologia de la conca de Sorteny ha estat modelada principalment pel gel ja sigui per les glaceres del quaternari ja sigui pel fenomen de gel-desgel. Així trobem formes d'origen glacial com les formes d'erosió que són els quatre circs, les cubetes de sobreexcavació glacial (estany de l'Estanyó) o els substrats polits (Cebollera) i les formes d'acumulació que són les morenes dipositades a les zones de circ i les glaceres rocalloses molt ben desenvolupades al circ de la Serrera i de l'Estanyó.

Les formes d'origen periglacial comporten també formes d'erosió d'entre les quals destaquen la gelifracció, les crestes i els pics (de la Serrera a l'Estanyó), la soligelifluxió (solanés de gespit) i les formes d'acumulació com els cons d'esslavissament per graveta (tarteres del Roc del Relotge) o les canals i cons d'allaus presents a tota la vall.

1.5. Hidrografia

El riu de Sorteny és l'element vertebrador de la xarxa hidrogràfica de la vall de Sorteny, neix a 2.082 m d'altitud quan conflueixen els rius de la Serrera i de la Cebollera que respectivament naixen a 2.680 m (naixement a major altitud d'Andorra) i 2.485 m. La xarxa ve completada pels rius de les Cebes i de l'Estanyó. Els rius tenen una velocitat de corrent elevada amb un pendent mitjà de 17% amb aigües molt fredes (11,4°C a l'agost).

La zona té un únic estany, l'estany de l'Estanyó, d'una superfície de 1,5 ha que se situa a 2.339 m d'altitud. A més, trobem algunes basses, molleres i prats hígròfils, zones humides que presenten un alt interès ecològic.

2. Medi natural

2.1. Vegetació

La vall de Sorteny presenta una gran varietat d'hàbitats, la majoria dels quals formen part de la Directiva Hàbitats 92/43/CEE. Més de set-centes espècies fanerògames han estat inventariades. Una seixantena són endèmiques (8% de la flora), prop d'un centenar de tàxons són espècies molt rares o amenaçades (llista vermella). Tradicionalment, se sol collir algunes espècies ja sigui per les seves virtuts medicinals (comí, genciana,...) ja sigui perquè són comestibles (coscoll, salsafraja, enciam de font), sense oblidar els bolets, collits principalment als boscos d'obaga.

2.2. Fauna

Malgrat la seva reduïda superfície, la vall de Sorteny gaudeix d'una bona riquesa faunística.

L'isard i el porc senglar són els ongulats més freqüents amb algun cabirol; altres mamífers d'interès com el gat salvatge, l'almesquera i la marta hi són presents. S'hi troben una seixantena d'espècies d'ocells, alguns dels quals són de gran interès, com el trençalòs i l'àguila daurada que no nidifiquen a la zona, el falcó pelegrí, la perdiu blanca, el gall de bosc, la perdiu xerra, la merla d'aigua, el bitxac rogenç o la merla de pit blanc.

Els amfibis i els rèptils hi són pocs representats, tot i que es nota la presència del tritó pirinenc i de la sargantana pallaresa (microendemisme pirinenc) que són espècies rellevants.

El grup dels insectes, poc estudiat fins ara, hi hauria de ser bastant ben representat si es

considera la riquesa floral del Parc natural. Cal notar que es troben unes 85 espècies de ropalòcers (papallones diürnes). Finalment, pel que fa als peixos, als rius de l'estatge montà i subalpí s'hi troba la truita comuna autòctona, acompanyada d'una espècie introduïda, la truita irisada, que trobem també a l'estany.

3. Patrimoni cultural

El patrimoni cultural de la vall prové de dos activitats principals, una ancestral que és la ramaderia (es troben molts orris, pletes, parets seques, cabanes i aixoplucs) i l'altra més recent, però desapareguda, la mineria (senders empedrats, cabana i altre edifici - les carboneres han desaparegut dins del bosc).

Sota del límit inferior del Parc, a Puntal, de la primera farga a Andorra (1620) no queda quasi res.

El patrimoni toponímic és ric; notem en particular que el nom de la vall, "Sorteny" voldria dir segons Anglada, "la plana de les bruixes" .

4. Medi socioeconòmic

Les activitats econòmiques a la vall de Sorteny se centraven en la ramaderia, l'explotació forestal, l'aprofitament farratger i unes activitats vinculades amb l'explotació de les mines de ferro de Ransol i la Serrera, des del segle XVII fins al segle

XIX. La caça i la pesca completaven les activitats tradicionals.

La vall de Sorteny ha estat sempre reservada per la vacada comunal. S'arrendaven alguns cortons i els prats de dall del pla de Sorteny. L'activitat ramadera continua avui amb uns dos-cents caps de bestiar gros. El bestiar segueix unes rutines tradicionals. L'ús ramader del territori està definit en un document anomenat La Taba.

Finalment l'activitat turística i recreativa, tant a l'estiu com a l'hivern, va creixent, i la freqüentació humana a la vall va augmentar des del moment en què es va obrir la carretera fins a la Canya de la Rabassa i posteriorment la pista des de la Canya de la Rabassa fins al Cap dels Graus i encara més des de la seva declaració com a parc natural.

Aquesta zona representa un recurs no solament per als professionals del turisme de la parròquia d'Ordino sinó també per a tot el país.